

M Y Ś Ł N A R O D O W A

TYGODNIK POŚWIĘCONY
KULTURZE TWÓRCZOŚCI POLSKIEJ

ROK 1931

TOM PIERWSZY

N^o N° 1 — 31

(Zeszyty 3, 7, 13, 15 i 27 skonfiskowane)

Biblioteka Jagiellońska

1003238915

WARSZAWA — 1931

REDAKTOR NACZELNY I WYDAWCA: — Z. WASILEWSKI

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY: — J. REMBIELIŃSKI

SKŁAD GŁÓWNY: AL. JEROZOLIMSKIE 17. TEL. 612-90

SPIS RZECZY

ARTYKUŁY WSTĘPNE

Humanitaryzm i rzeczy ważniejsze, p. J. Rembielińskiego	1
1930 — 1931, p. St. Strońskiego	17
Nieco uwag o kryzysie, p. Z. Raczkowskiego.	33
W poszukiwaniu konjunktury, p. Z. Wasilewskiego	49
Niemiecka polityka mniejszościowa, p. Wiel	65
Rachunek genewski, p. St. Zielińskiego	97
Siła pacyfikacyjna pieniądza, p. St. Kozickiego	113
Dramat konstytucji marcowej, p. St. L-skiego	129
Konstytucja marcowa jako fakt polityczny, p. W. Komarnickiego	145
Przypomnienia i zestawienia, p. St. Strońskiego	161
Wobec powrotu Rosji, p. St. Kozickiego	177
Po decyzji, p. St. Zielińskiego	193
Widmo „Anschlusu“, p. St. Kozickiego	209
Wiedeńska próba Niemiec, p. St. Strońskiego	225
Światowy kryzys gospodarczy i jego podstawy ustrojowe, p. Ad. B.	241
Dwie dyktatury p. St. Kozickiego	257
Ojcom na chwałę, p. J. Kasprowicza	273
Przeszłość i chwila bieżąca, p. T. Bieleckiego	289
Sprawa Prus Wschodnich, p. Ad. B.	305
Program pięciolecia, p. J. Mosdorfa	321
Zmierzch lokarnizmu, p. St. Kozickiego	337
Zmiany, p. St. Strońskiego	353
Silnie duchowe, p. St. Pieńkowskiego	369
Chequers, p. St. Zielińskiego	385
Atlantyk i Pacyfik, p. St. Kozickiego	401

POLITYKA, SPRAWY SPOŁECZNE

I GOSPODARCZE

Dżan-Suie-Lan syn Dżan-Dzo-Lina, p. T. Parnickiego	58
Książka gen. Sikorskiego, p. Kl. Hrabyka	74
Nowy czynnik w polityce niemieckiej, p. K. Stojanowskiego	83
W nastroju gromnicznym, p. K. M. Morawskiego	99
Pamiętniki Bülowa, p. M. Piszczkowskiego	114
Uwagi o aktualnym „Księciu“, p. J. Mosdorfa	116, 130
Absolutyzm polityczny a życie gospodarcze, p. Z. Wojciechowskiego	146
Obrządek wschodnio-słowiański a Polacy na Dalekim Wschodzie, p. T. Parnickiego	170
Pannordyzm w Danji, p. K. Stojanowskiego	172
Votum separatum, p. K. M. Morawskiego	182
Odpowiedź, p. J. Rembielińskiego	194
Dyktatury, p. M. Dynowską	204
„Niemcy budzą się“, p. Emil Wit	219

str.

Parę refleksyj po przeczytaniu „Lenina“, p. K. Rychlińskiego	219
Niemcy gotowe do wojny, p. F. R.	237
Fałszywi prorocy, p. Z. Raczkowskiego	258
Ozimina, p. St. Pieńkowskiego	264
Zdarta zasłona, p. A. Jesionowskiego	268
Pamiętniki Focha, p. S. K.	315
Polityka współczesnej Rosji, p. Wł. Wakara	323, 340
Oligarchja narodowa, p. St. Pieńkowskiego	325
Ludzie bezdomni, p. Z. Raczkowskiego	338
Zagłada Babilonu, p. Z. Raczkowskiego	371
Tchórzostwo i niewiara ludzi „dobrze myślących“, p. Viatora	389
Teren społeczny, p. St. Pieńkowskiego	402

str.

GŁOSY

O liście otwartym, p. M. K. D.	10
Marszałek Joffre, p. W.	26
Czcigodny jubileusz	42
Sprawa brzeska, p. K. L. Konińskiego	42
Malowane wrota, p. Z. Stahla	43
Oswajanie, p. St. P.	107
Kłamcy	123
<i>Ruere in servitium</i> , p. St. Pigańskiego	138
Harcerstwo zagrożone, p. Zet	139
Beznadziejna walka, p. J. Mosdorfa	187
Mord żubrów w Puszczynie, p. J. Tura	188
O tem jak dzieci polskie miały kochać Wilhelm II na rozkaz	203
O autonomję uniwersytetów	203
Jak to było w Hiszpanji lat temu sześćdziesiąt?, p. K. M. M.	267
Co nas dzieli?, p. Legionistę	297
Fałszerze historii, p. Cor.	298
Dokument	299
Tragedja Legionów	314
Napad na Nowaczyńskiego	347
„Rotary“, p. M. D.	394

WYCHOWANIE NARODOWE

Stowarzyszenie nauczycielstwa polskiego, p. T. Józefowicza	11
„Wychowanie państwowe“ w „Zrębie“ p. W. Zawadzkiego	26
Program oświatowy—a fakty, p. Occidentalisa	60
Akademicka myśl narodowa, p. J. Sas-Wiśłockiego	90
Podręcznik z pogranicza, p. T. Józefowicza	91
Kryzys szkoły średniej w Polsce, p. Z. F.	123, 140
O etyczną atmosferę w szkole, p. L. Jaxę-Bykowskiego	155

	str.
Szkoła jednolita i „wychowanie państwowe“, p. H. Rolickiego	179, 196
Kryzys szkolnictwa powszechnego w Polsce, p. W. Sikorę	234
Z pedagogiki sanacyjnej, p. W. Zawadzkiego	283, 299
O rehabilitację młodzieży, p. St. Traczyka	330
O hierarchję czynników wychowawczych, p. St. Cywińskiego	347
Igraszki hawajskie, p. J. Nowaka	362
Mozajka w szkolnictwie Wileńszczyzny, p. Z. Fedorowicza	379, 395

NA WIDOWNI

przez Zygmunta Wasilewskiego

Manjery maksymalistyczne „sanacji“ — Szkoła bojówek	9
Załamanie cywilizacji, 1920—1926—1930	41
Wskaźnik historyczny — nauka Brzeska	73
Kryzys moralny. Polska jako zakład moralnie zaniedbanych dzieci	106
Psychoza wyścigu i licytacji	201
O cenzurze i o tem, jak polska myśl polityczna przeszkadza „sanacji“	233
Miłość i nienawiść, organiczność i mechaniczność. Lwów	266
Motywy wiosenne. System Cynjański. Walka z szowinizmem	329
Na co TSL potrzebne „sanacji“?	361
Folgowanie naturze czy asceza? Z powodu propagandy Boya-Żeleńskiego	393

przez Jana Rembielińskiego

Czemu młode pokolenie jest narodowe	25
„Deputat“ a wyższe ideały w zrzeszeniach literackich.. . . .	57
Gromy i sielanka. — W Warszawie a w Genewie.. . . .	89
Próba ujarzmienia prawdy historycznej	122
O cierpieniach i męstwie ks. Janusza Radziwiłła	154
W Wielkim Tygodniu — Żywe Średniowiecze	218
Pacyfizm „wojujący“. — Interwencje w imię „samostanowienia“	250
Przedwczesne uogólnienia	282
Wobec zaborców, a wobec „sanacji“ — Łacina czy.. esperanto	312
Stopniowa „redukcja“ chrześcijaństwa	346
Nowe wojny religijne	377
O rzetelności w myśleniu	407

O F E N S Y W A

przez Adolfa Nowaczyńskiego

Kropla w morzu!	78
Napoleonitis dorsalis	95
„Przewrażliwienie“??	111
Wyciąć, przechować w biurku i przeczytać za dwa lata!	126
Sanerwein & Handelsman	143
Kochany Waciu Grubiński	191
Niby o Lincolnie	207
Kto pisze o Grunwaldzie?	223
Mój Lefranc de Pompignan	255
Renaissance za krata. — Żargon mężów stanu.	271
Książki o teatrze	287
Zmierzch bożków	319

	str.
Miscellanea	334
Okruchy.	351
„Sanacja“ i Sowiety	367
Historyk z „Przełomu“	383
Copyright by „Słowo“ St. Mackiewicz	399
Wallenrodyzm	410

HISTORJA, FILOZOFJA, ESTETYKA I INNE

Odkąd Polska jest państwem niepodległym? p. St. Głębińskiego	2, 19, 35
Historia docet..., p. M. Rudnickiego	5
Ryszard Wagner i powstanie listopadowe, p. St. Niewiadomskiego	7
O szczepie, który uległ katastrofie, p. Wiel..	21
O „Złotej wolności“ Szwedom słów kilkoro, p. Wł. Konopczyńskiego.	23
Wolnomularstwo w Polsce w okresie Królestwa Kongresowego, p. Viatora.	51
Zwierciadło dusz, p. St. Pieńkowskiego	69
Praca sztuki, p. St. Pieńkowskiego	100
Z walk o polskość ziem zachodnich, p. A. Jesionowskiego	108
Zarys filozofji tomistycznej, p. J. R.	108
Stosowanie sztuk, p. St. Pieńkowskiego.	133
Historyk psychozy rewolucyjnej, p. K. Raczkowskiego	184
Zmysły artystyczne, p. St. Pieńkowskiego	199
Nowe średniowiecze, p. A. Żółtowskiego	211
O bibliotekę pamięci narodowej, p. K. L. Konińskiego.	227, 243
Synestezje, p. St. Pieńkowskiego	246
Autoportret Michała Bobrzyńskiego, p. A. Marylskiego	276
Rzut oka na współczesną orientalistykę polską, p. Fr. Machalskiego	291
Budowa, p. St. Pieńkowskiego	295
Uwagi o filozofji Hoene-Wrońskiego, p. B. Gaweckiego	355, 372
Unja czy kajdany (tło historyczne „Potopu“), p. Wł. Konopczyńskiego.	387, 404
Pamiętnik Koła Kielczan za r. 1930/31, p. C-r.	408

HISTORJA LITERATURY I KRYTYKA

Bracia Mroźni, p. Z. W.	12
Pierwsze wydanie fragmentów „Zygmunta Augusta“ Wyspiańskiego, p. R. Bergela.	27
O poglądach literackich Popławskiego, p. I. Kozińskiego	37
Dwie misje Boya, p. K. L. Konińskiego.	52
Zwierzchnia poety, p. M. Pawlikowskiego	55, 71
Pokłosie Mistrała, p. M. Dynowską.	61
Ojciec Brown w Rzymie, p. St. Kozickiego.	86
O dziele sztuki, p. I. Kozińskiego.	102
Przełęcz Jana Kasprowicza, p. Z. Wasilewskiego	119
Okresowość w psychice Kasprowicza, p. Z. Wasilewskiego	135
Rocznica Dostojewskiego, p. T. B. S.	141
Na tle Paryża, p. Wł. Jabłonowskiego	148
Z dziejów walki Mazurów o stolicę, p. St. Cywińskiego	151, 166
O twórcach i czytelnikach, p. I. Kozińskiego	163
Międzynarodowa komisja do historii nowoczesnych literatur, p. Wł. Folkierskiego	188
O Maryli Wolskiej, p. M. Pawlikowskiego	214
„Bogoiskatiel“, p. T. Parnickiego	230
Wspominki o Kasprowiczu, p. M. Pawlikowskiego	247
Polemika, p. T. B. Sygę.	251

O krytyce literackiej i satyrze, p. I. Kozielskiego	260	str.
Gwiazda literacka: Norwid, p. Z. Wasilewskiego	278, 293,	309
Poezja ludowa chorwacka, p. Z. Oknińskiego		301
Ze wspomnień lwowskich (Z. Dębickiego), p. Wł. Jabłonowskiego		307
O publicystyce (Popławskiego), p. I. Kozielskiego		326
Zwarjowane miasto (J. Wiktora), p. R. Bergela		331
W tajnikach wybaczenia (dramat Z. Nałkowskiej), p. K. L. Konińskiego		342
Nieco o „dobrem piórze z Toledo“, p. Wł. Jabłonowskiego		358
O sztuce i krytyce katolickiej, p. T. Dworaka		364
Dziesięciolecie slawistyki włoskiej, p. M. Piszczkowskiego		375
Z propagandy polskiej w Anglii, p. Wł. Tarnawskiego		378
Teofrast Renaudot, p. I. Briares		381
Andrzej Gide a młodzież francuska, p. L. de Gérin-Ricard		390

POEZJE, NOWELE

Gniazdo Białozora (prolog), p. M. Rodziewiczównę	40
Piękne Polki (fragmenty), p. St. Miłaszewskiego	88
Z Heinego, przekład St. Zeromskiego	105
Założyciele (M. Gumilewa), przekład K. Symonolewicza <i>jr.</i>	137
Życie, p. St. Cywińskiego	217
Siew jesienny, p. St. Pieńkowskiego	265
Natrętny gaduła (Horatius), przekł. J. Birkenmajera	312
Krzywdzie, p. St. Pieńkowskiego	360
Boże Ciało, p. St. Miłaszewskiego	392

T E A T R

Nowa komedia St. Miłaszewskiego, p. Z. W.	76
Nowaczyński o żonach, p. Z. W.	158
Nowy dramat Z. Nałkowskiej, p. Z. W.	252

Rostworowski: „Przeprowadzka“, p. Z. W.	317	str.
O los teatrów warszawskich, p. A. W.	397	

Z M A R L I

Władysław Nawrocki	126
Bronisława Neufeldówna	126
Lucyna Łopacińska	126
Karol Rychliński	222
Zdzisław Dębicki	318
Leon Petrażycki	334

V A R I A

W obronie fotografiki, p. J. Bułhaka	14
Spór o fotografikę, p. St. Pieńkowskiego	29, 45
W sprawie „wymawiania w języku polskim“, p. J. Zamorskiego	77
Jeszcze o wymawianiu, p. J. Zamorskiego	94
Kongres polsko-jugosłowiański, p. S. Kotw.	301

ZE ŚWIATA SZTUKI

przez Wiktora Podoskiego

Poczynając od nr-u 8 w każdym numerze

Muzyka Podhala, p. St. Niewiadomskiego	308
--	-----

N A M A R G I N E S I E

W każdym numerze.

PRZEGLĄD BIBLIJOGRAFICZNY

Z życia naukowego i literackiego	}	w każdym numerze
Ruch wydawniczy		
Literatura zagranicą		
Nowe książki		

LISTY DO REDAKCJI

A. Nowaczyńskiego	206
M. Byliny.	350